

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування закладу вищої освіти)

Географічний

(назва інституту / факультету)

Кафедра фізичної географії, геоморфології та палеогеографії
(назва кафедри)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан

М.Д. Заячук

2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

«Геологія загальна та історична»

(назва навчальної дисципліни)

обов'язкова

(вказати: обов'язкова / вибіркова)

Освітньо-професійна програма Геосистеми та георизики
(назва програми)

Спеціальність 103 «Науки про Землю»
(вказати: код, назва)

Галузь знань 10. Природничі науки (вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший бакалаврський
(вказати: перший бакалаврський / другий магістерський)

Факультет Географічний
(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська
(вказати: на якій мові читається дисципліна)

Чернівці 2025 рік

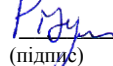
Робоча програма навчальної дисципліни «Геологія загальна та історична»
складена (назва навчальної дисципліни)
відповідно до освітньо-професійної програми Геосистеми і георизики.

Розробники: Годзінська Ірина Леонідівна, к. геогр. н., асистент
Рідуш Богдан Тарасович, д.геогр.н., професор
(П.І.Б. авторів, посада, науковий ступінь, вчене звання)

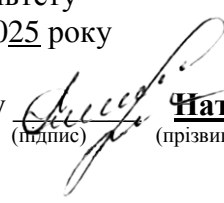
Викладач (чі), що забезпечує читання даної навчальної дисципліни:
Годзінська Ірина Леонідівна, к. геогр. н., асистент
Рідуш Богдан Тарасович, д.геогр.н., професор
(П.І.Б. авторів, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Погоджено з гарантом ОП **Сергій КИРИЛЮК**

Затверджено на засіданні кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії
протокол № 1 від “ 26 ” серпня 2025 року

Завідувач кафедри **Богдан РІДУШ**
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено методичною радою інституту / факультету
протокол № 1 від “ 28 ” серпня 2025 року

Голова методичної ради інституту / факультету **Наталія АНДРУСЯК**
(підпис) (прізвище та ініціали)

Мета навчальної дисципліни: сформувати уявлення студентів про Землю, як планету Сонячної системи. Ознайомити з основними властивостями Землі, речовинним складом, будовою та історією розвитку структур земної кори. Сприяти розумінню ролі геодинамічних процесів у формуванні рельєфу материків та океанів. Сформувати практичні знання для визначення у польових умовах класи гірських порід і мінералів, користуватися гірничим компасом, складати стратиграфічні колонки, читати тектонічні та геологічні карти. Навчити студентів використовувати набуті знання при вивченні курсів: землезнавство, геоморфологія, ґрунтознавство, регіональна фізична географія.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Фахові компетентності:

ФК16. Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних засобів у польових і лабораторних умовах.

ФК17. Здатність застосовувати кількісні методи при дослідженні геосфер.

ФК18. Здатність до всебічного аналізу складу і будови геосфер.

ФК23. Здатність ідентифікувати та класифікувати відомі і реєструвати нові об'єкти у геосферах, їх властивості та притаманні їм процеси.

Програмні результати навчання:

ПР06. Визначати основні характеристики, процеси, історію і склад Землі як планетарної системи та її геосфер.

ПР08. Обґрунтовувати вибір та використовувати польові та лабораторні методи для аналізу природних та антропогенних систем і об'єктів.

ПР09. Вміти виконувати дослідження геосфер за допомогою кількісних методів аналізу.

ПР10. Аналізувати склад і будову геосфер (у відповідності до спеціалізації) на різних просторово-часових масштабах.

ПР11. Впорядковувати і узагальнювати матеріали польових та лабораторних досліджень.

ПР12. Знати і застосовувати теорії, парадигми, концепції та принципи в науках про Землю відповідно до спеціалізації.

ОПИС ЗМІСТУ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
Загальна інформація про розподіл годин

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекцій	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	2	5	150	3	30	-	-	44	76	-	екзамен

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	Лабор.	С.р.
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. Будова Землі та методи її пізнання				
Тема 1. Об'єкт, предмет та методи дослідження, зв'язок геології з іншими науками.	4	2		2
Тема 2. Внутрішня будова Землі та методи її пізнання. Будова і склад земної кори	28	2	20	6
Тема 3. Типи земної кори	6	2		4
Тема 4. Структурні елементи земної кори	8	2		6
Тема 5. Основні гіпотези про походження структур земної кори	10	2		8
Разом за ЗМ1	56	10	20	26
Змістовий модуль 2. Геодинамічні процеси				
Тема 6. Поняття про геодинамічні процеси. Класифікація процесів за джерелами енергії	3	1		2
Тема 7. Тектонічні рухи земної кори та деформація гірських порід.	8	2	2	4
Тема 8. Поняття про магматизм, метаморфізм та землетруси	16	2	8	6
Тема 9. Вивітрювання. Геологічна робота вітру.	6	2		4
Тема 10. Геологічна діяльність поверхневих та підземних вод. Карст і карстові процеси.	8	2		6
Тема 11. Геологічна робота океанів та морів	3	1		2
Тема 12. Геологічна діяльність покривних та гірських льодовиків	6	2		4
Тема 13. Поняття про діагенез та фації відкладів. Седиментація відкладів та формування гірських порід	14	2	6	6
Разом за ЗМ 2	64	14	16	34

Змістовий модуль 3. Історична геологія				
Тема 14. Поняття про абсолютний та відносний вік. Палеомагнітна шкала. Дофанерозойський етап розвитку Землі та земної кори.	15	2	8	5
Тема 15. Палеозойський етап. Мезокайнозойський етап.	15	4		11
Разом за ЗМ 3	30	6	8	16
Усього годин	150	30	44	76

Тематика лекційних занять з переліком питань

№	Назва теми з переліком питань
1	Об'єкт, предмет та методи дослідження, зв'язок геології з іншими науками 1. Геологія, як наука. 2. Основні напрямки геологічних досліджень (вивчення речовинного складу літосфери; динамічна геологія; історична геологія) 3. Методи геологічних досліджень
2	Внутрішня будова Землі та методи її пізнання. Будова і склад земної кори 1. Методи дослідження внутрішньої будови Землі. 2. Внутрішня будова Землі 3. Будова і склад земної кори
3	Типи земної 1. Континентальний тип земної кори 2. Океанічний тип земної кори 3. Перехідні типи земної кори
4	Структурні елементи земної кори 1. Тектонічна активність літосфери 2. Основні структурні елементи земної кори під океанами 3. Основні структурні елементи земної кори континентів
5	Основні гіпотези про походження структур земної кори 1. Гіпотези про походження структур Земної кори. 2. Епохи горотворення.
6	Поняття про геодинамічні процеси. Класифікація процесів за джерелами енергії 1. Джерела енергії геологічних процесів 2. Ендогенні процеси 3. Екзогенні процеси
7	Тектонічні рухи земної кори та деформація гірських порід. 1. Вертикальні та горизонтальні рухи земної кори 2. Поняття пласт. 3. Складкоутворення та розривні рухи
8	Поняття про магматизм, метаморфізм та землетруси 1. Причини виникнення ендогенних процесів. 2. Ефузивний магматизм. Будова вулкану. Продукти вулканічних вивержень,

	<p>класифікація вулканів та їх географічне розповсюдження.</p> <p>3. Інтрузивний магматизм.</p> <p>4. Поняття землетрус. Класифікація землетрусів. Шкали вимірювання, оцінювання та порівняння землетрусів.</p>
9	<p>Вивітрювання. Геологічна робота вітру.</p> <p>1. Фізичне та хімічне вивітрювання.</p> <p>2. Кори вивітрювання.</p> <p>3. Геологічна робота вітру (коразія, дефляція, транспортування та акумуляція)</p>
10	<p>Геологічна діяльність поверхневих та підземних вод. Карст і карстові процеси.</p> <p>1. Делювіальні процеси та яроутворення.</p> <p>2. Геологічна діяльність річок.</p> <p>3. Походження підземних вод та їх класифікація.</p> <p>4. Геологічна діяльність підземних вод.</p>
11	<p>Геологічна робота океанів та морів</p> <p>1. морфологія океанічного ложа та морських берегів.</p> <p>2. Рух морської води.</p> <p>3. Руйнівна та акумулююча робота моря.</p>
12	<p>Геологічна діяльність покривних та гірських льодовиків</p> <p>1. Умови утворення та живлення льодовиків</p> <p>2. Типи льодовиків</p> <p>3. Геологічна діяльність льодовиків.</p>
13	<p>Поняття про діагенез та фації відкладів. Седиментація відкладів та формування гірських порід</p> <p>1. Поняття діагенез.</p> <p>2. Генетичні типи осадів</p> <p>3. Фації відкладів</p>
14	<p>Поняття про абсолютний та відносний вік. Палеомагнітна шкала. Дофанерозойський етап розвитку Землі та земної кори.</p> <p>1. Відносна та абсолютна геохронологія.</p> <p>2. Палеомагнітна шкала</p> <p>3. Дофанерозойський етап розвитку Землі</p>
15	<p>Палеозойський етап. Мезокайнозойський етап.</p> <p>1. Палеозойський етап розвитку Землі.</p> <p>2. Мезозойський етап розвитку Землі.</p> <p>3. Кайнозойський етап розвитку Землі.</p>

Тематика лабораторних занять з переліком питань

№	Назва теми (завдання)
1	Поняття про мінерали. Форми знаходження кристалів мінералів у природі

	<p>Завдання: Використовуючи експозиційну колекцію геолого-географічного відділу, розглянути мінералогічну та петрографічну колекцію геолого-географічного відділу Природничого музею.</p> <p><i>Ознайомитися із експозиційною колекцією геолого-географічного відділу.</i></p> <p><i>Детально розглянути, описати та навести приклади форм знаходження кристалів мінералів у природі</i></p>														
2	<p>Класифікація мінералів, їх фізичні властивості</p> <p>Завдання: Використовуючи експозиційну колекцію геолого-географічного відділу, ознайомитися із класифікацією мінералів. За допомогою відповідних приладів ознайомитися із фізичними властивостями мінералів.</p> <p><i>Побудувати таблицю класифікації мінералів використовуючи навчальні посібники та літературу курсу.</i></p> <p><i>Скласти коротку доповідь (мінерал на вибір).</i></p> <p><i>Використовуючи навчальну колекцію геолого-географічного відділу навчитися визначати основні фізичні властивості мінералів.</i></p>														
3	<p>Класи: самородні елементи, сульфіди, оксиди та гідроксиди, галогенні з'єднання.</p> <p>Завдання: Використовуючи навчальну колекцію геолого-географічного відділу, ознайомитися із класами мінералів: самородні елементи, сульфіди, оксиди та гідроксиди, галогенні з'єднання.</p> <p><i>Навчитися визначати клас самородні елементи, сульфіди, оксиди та гідроксиди, галогенні з'єднання за їх фізичними властивостями.</i></p>														
4	<p>Клас карбонатів, сульфатів і фосфатів</p> <p>Завдання: Використовуючи навчальну колекцію геолого-географічного відділу, ознайомитися із класами мінералів: карбонати, сульфати і фосфати.</p> <p><i>Навчитися визначати клас карбонатів, сульфатів і фосфатів за їх фізичними властивостями.</i></p>														
5	<p>Клас силікатів</p> <p>Завдання: Використовуючи навчальну колекцію геолого-географічного відділу, ознайомитися із класом мінералів: силікати</p> <p><i>Навчитися визначати клас силікати за їх фізичними властивостями</i></p>														
6	<p>Характеристика класу магматичних та метаморфічних гірських порід</p> <p>Завдання: Використовуючи експозиційну та навчальну колекцію геолого-географічного відділу ознайомитися із магматичними та метаморфічними породами.</p> <p><i>Навчитися вирізняти магматичні та метаморфічні породи за їх структурно-текстурними особливостями.</i></p> <p><i>Побудувати таблицю</i></p> <table border="1" data-bbox="327 1780 1516 1848"> <thead> <tr> <th>Назва породи</th> <th>Колір</th> <th>Структура</th> <th>Текстура</th> <th>Мінеральний склад</th> <th>Відмінні ознаки</th> <th>Використання</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="7"><i>Скласти коротку доповідь (гірська порода на вибір)</i></td> </tr> </tbody> </table>	Назва породи	Колір	Структура	Текстура	Мінеральний склад	Відмінні ознаки	Використання	<i>Скласти коротку доповідь (гірська порода на вибір)</i>						
Назва породи	Колір	Структура	Текстура	Мінеральний склад	Відмінні ознаки	Використання									
<i>Скласти коротку доповідь (гірська порода на вибір)</i>															
7	<p>Характеристика осадових гірських порід.</p> <p>Завдання: Використовуючи експозиційну та навчальну колекцію геолого-географічного відділу ознайомитися із осадовими породами.</p>														

	<i>Навчитися вирізняти осадові породи за величиною уламків. Скласти коротку доповідь (гірська порода на вибір)</i>
8	Геологічне літочислення. Стратиграфічна шкала. Завдання: Використовуючи навчальні посібники та літературу курсу, таблиці ознайомитися із геохронологічною та стратиграфічною шкалами. <i>Вивчити геохронологічну шкалу</i>
9	Геологічна документація (карти, розрізи). Гірничий компас. Завдання: Використовуючи відповідні матеріали розглянути геологічну документацію. розглянути гірничий компас та його застосування <i>Ознайомитися із геологічною документацією: державними стандартами умовних графічних зображень для геологічних та інженерно-геологічних карт, геологічними картами, схемами, розрізами, стратиграфічними колонками. Навчитися вирізняти та використовувати умовні позначення для геологічних та інженерно-геологічних карт. Навчитися користуватися гірничим компасом.</i>
10	Геологічні карти, їх види. Визначення тектонічних структур за геологічною картою та профілями. Завдання: Ознайомитися із особливостями роботи з навчальними геологічними картами. <i>Побудувати геологічний розріз за допомогою навчальної геологічної карти.</i>

Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Результати виконання самостійної роботи враховуються у процесі підсумкового і поточного контролю

Тема №	Назва теми	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин
1.	Історія розвитку геологічних досліджень	Охарактеризуйте історію розвитку геологічних досліджень	5
2.	Речовинний склад мантії та ядра	Опишіть речовинний склад мантії та ядра	5
3.	Структурно-геоморфологічні елементи світового океану	Проаналізувати структурно-геоморфологічні елементи світового океану	5
4.	Приуроченість мінерально-сировинних ресурсів до різних тектонічних структур	Визначте приуроченість мінерально-сировинних ресурсів до різних тектонічних структур	5
5.	Геотектонічні гіпотези походження структур земної кори	Проаналізуйте геотектонічні гіпотези походження структур земної кори	5
6.	Взаємозв'язок геодинамічних процесів	Визначте взаємозв'язок геодинамічних процесів	5
7.	Значення космічно-земних зв'язків для тектонічної активності Землі	Встановіть значення космічно-земних зв'язків для тектонічної активності Землі	5

8.	Магматичні процеси на території України у кайнозої	Охарактеризувати магматичні процеси на території України у кайнозої	5
9.	Кори вивітрювання та їх зональність	Охарактеризувати кори вивітрювання та їх зональність	5
10.	Характер розміщення постійних водотоків на території вашого регіону (області) та процесів пов'язаних із ними.	Проаналізувати характер розміщення постійних водотоків на території вашого регіону (області) та процесів пов'язаних із ними.	5
11.	Геологічні процеси на дні озер та боліт	Проаналізуйте геологічні процеси на дні озер та боліт	5
12.	Процеси утворення льодовиків, гіпотези прояву четвертинного зледеніння та його етапи	Охарактеризувати процеси утворення льодовиків, гіпотези прояву четвертинного зледеніння та його етапи	5
13.	Генетичні типи континентальних відкладів свого регіону (області)	Проаналізувати генетичні типи континентальних відкладів свого регіону (області)	5
14.	Тектоно-магматичні епох формування структур земної кори	Вкажіть тектоно-магматичні епох формування структур земної кори	5
15.	Космічно-земних зв'язків для тектонічної активності Землі	Значення космічно-земних зв'язків для тектонічної активності Землі	6

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При викладанні використовуються основні традиційні та інтерактивні методи навчання, новітні технології, спрямовані на досягнення освітньої мети й прогнозованих програмних результатів.

Словесні методи (лекція, дискусія, бесіда, консультація тощо).

Лабораторні заняття.

Польові семінари.

Наочні методи (презентації результатів виконаних завдань, ілюстрації, відеоматеріали, тощо).

Робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами.

Самостійна робота над питаннями, окресленими програмою ОК.

Підготовка тез/доповіді на конференцію.

Тренінги, коучі, майстер-класи від запрошених стейкхолдерів.

Реферативні та пошукові дослідження.

У процесі оцінювання навчальних досягнень застосовуємо методи усного і письмового контролю:

● **методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, презентації результатів виконаних завдань, кейсів, представлення аналітичних завдань.

● **методи письмового контролю:** контрольні роботи, тестування, самостійні роботи, виконання вправ, написання рефератів.

● **методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Форми контролю

Форми поточного контролю – тести, письмові роботи (тематичні, модульні), усне індивідуальне та фронтальне опитування.

Електронний контроль виконання завдань з курсу «Геологія загальна та історична», представлений на електронній платформі <https://moodle.chnu.edu.ua>
 Форма підсумкового контролю – екзамен.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)															Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2								Змістовий модуль 3			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	40	100
2	10	2	4	2	2	4	5	4	4	4	2	5	5	5		

Критерії

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS		Критерії оцінок
		Оцінка	Пояснення	
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)	<p>“Відмінно” – студент детально знає теоретичний матеріал та матеріал з лабораторних занять, уміє давати визначення основних понять, розуміє сутність основних положень теорії та вільно їх трактує, оперує термінологією. Студент визначає сучасну систему геологічних наук; історію розвитку Землі; пояснює основні закономірності геологічних процесів; уміє синтезувати та аналізувати геологічну інформацію з різноманітних джерел, зчитувати інформацію, відображену на тектонічних та геологічних картах, аналізувати картографічні та статистичні матеріали, будувати геологічні профілі, таблиці, графіки, картосхеми. Уміє визначати мінерали за фізичними властивостями та визначати гірські породи за структурно-текстурними ознаками. На запитання викладача за програмою курсу відповідає не вагаючись. Виконав всі види лабораторних</p>

				робіт. Опрацював теми для самостійного вивчення.
80–89	Добре	В	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)	<p>“Дуже добре” – студент знає теоретичний матеріал, виконав практичні роботи, оперує, уміє пояснити сутність основних понять. Студент здебільшого визначає сучасну систему геологічних наук; історію розвитку Землі; пояснює основні закономірності геологічних процесів; уміє синтезувати та аналізувати геологічну інформацію з різноманітних джерел, зчитувати інформацію, відображену на тектонічних та геологічних картах, аналізувати картографічні та статистичні матеріали, будувати геологічні профілі, таблиці, графіки, картосхеми. Уміє визначати мінерали за фізичними властивостями та визначати гірські породи за структурно-текстурними ознаками. На запитання відповідає. Виконав всі лабораторні роботи та ІНДЗ.</p>

70–79		С	<p>Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)</p>	<p>“Добре” – Все вище вказане виконує не повною мірою, однак знає теорію й практику, виконує завдання викладача. При відповідях на запитання інколи вагається, але знаходить правильні рішення. Уміє визначати мінерали за фізичними властивостями та визначати гірські породи за структурно-текстурними ознаками. При повторенні матеріалу відразу працює якісніше. Виконав всі лабораторні роботи.</p>
60–69	Задовільно	D	<p>Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)</p>	<p>“Задовільно” – знає основні теоретичні положення, виконав більшу частину практичних. Орієнтується у сучасній системі геологічних наук; історії розвитку Землі; основних закономірностях процесів; може знайти географічну інформацію з різноманітних джерел, зчитувати інформацію, відображену на тектонічних та геологічних картах, будувати геологічні профілі, таблиці, графіки, картосхеми. Уміє визначати за допомогою визначника мінерали за фізичними властивостями та визначати гірські породи за структурно-текстурними ознаками. Відповідає на переважну частину запитань викладача.</p>
50–59		E	<p>Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)</p>	<p>“Достатньо” – все вище вказане виконує не повною мірою, однак виконав більшу частину практичних робіт. Має уявлення про сучасну систему геологічних наук; історію розвитку Землі; основні закономірності геологічних процесів; може знайти геологічну інформацію з різноманітних джерел, може зчитати інформацію, відображену на тектонічних та геологічних картах, з допомогою будувати геологічні профілі, таблиці, графіки, картосхеми. З допомогою визначника уміє визначати мінерали за фізичними властивостями та визначати гірські породи за структурно-текстурними ознаками. На половину запитань викладача відповідає.</p>

35–49	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)	“Незадовільно” – не виконані вимоги для оцінки “достатньо”, але студент виконує додаткові завдання в межах програми курсу.
-------	--------------	----	---	--

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ЄКТС

100-бальна шкала	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
		Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
90-100	Відмінно	A	відмінно
80-89	Добре	B	дуже добре
70-79		C	добре
60-69	Задовільно	D	задовільно
50-59		E	достатньо
35-49	Незадовільно	FX	(незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34		F	(незадовільно) з обов'язковим самостійним опрацюванням освітнього компоненту до перескладання

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ Й КОНТРОЛЮ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

1. Вказати об'єкт, предмет, методи дослідження та завдання геології.
2. Проаналізувати вік Землі та земної кори.
3. Дати оцінку діагенезу морських відкладів.
4. Обґрунтувати поняття про мінерали.
5. Вказати об'єкт, предмет, методи дослідження та завдання історичної геології.
6. Проаналізувати поняття про спрединг та субдукцію.
7. Обґрунтувати форми інтрузивних тіл та їх класифікацію.
8. Дати оцінку класифікації мінералів за хімічним складом.
9. Вказати зв'язок геології з іншими науками.
10. Проаналізувати материкові платформи, їх будову, розвиток та тектонічний режим.
11. Обґрунтувати поняття про фації відкладів.
12. Охарактеризувати форми знаходження кристалів мінералів в природі.
13. Вказати методи дослідження внутрішньої будови Землі.
14. Проаналізувати давні та молоді платформи, їх вік та географічне розповсюдження.
15. Охарактеризувати землетруси, як прояв сучасних тектонічних процесів.
16. Визначити фізичні властивості мінералів.

17. Проаналізувати основні положення теорії літосферних плит.
18. Охарактеризувати пласт, як елементарну форму залягання осадових гірських порід.
19. Обґрунтувати поняття про магматизм та види магматизму.
20. Обґрунтувати класифікацію гірських порід за генезисом.
21. Визначити будову Землі та методи вивчення.
22. Вказати особливості структури епіплатформених поясів та їх мегарельєф.
23. Дати оцінку зв'язку рельєфу з геологічними структурами.
24. Дати характеристику магматичних порід.
25. Проаналізувати розвиток геотектонічних гіпотез про механізм руху та деформацій земної кори.
26. Охарактеризувати основні структурні елементи платформ та їх вираження у рельєфі.
27. Проаналізувати ефузивний магматизм (вулканізм).
28. Обґрунтувати класифікацію магматичних порід за вмістом кремнезему.
29. Перелічити методи вивчення землетрусів та їх прогнозування.
30. Визначити основні структурні елементи земної кори.
31. Проаналізувати інтрузивний магматизм (плутонізм).
32. Охарактеризувати клас осадових порід.
33. Вказати характер взаємодії літосферних плит та його відображення у рельєфі.
34. Вказати складки, їх елементи та класифікація.
35. Проаналізувати екзогенні процеси та їх класифікацію.
36. Визначити класифікацію уламкових осадових порід.
37. Назвати основні етапи розвитку структури земної кори.
38. Охарактеризувати елементи пласту та залягання пластів гірських порід.
39. Обґрунтувати поняття про зони ВЗБ (сейсмофокальні зони Заварицького-Беньофа).
40. Проаналізувати характеристику метаморфічних порід.
41. Дати оцінку землетрусам та їх ролі у формуванні рельєфу.
42. Обґрунтувати геологічне літочислення та геохронологічну шкалу.
43. Проаналізувати генетичні типи морських відкладів.
44. Визначити зміст геологічної карти.
45. Проаналізувати структурно-геоморфологічні елементи океанів.
46. Охарактеризувати розривні порушення та їх класифікацію.
47. Розкрити роль землетрусів та їх ролі для суспільства.
48. Охарактеризувати взаємозв'язок геодинамічних процесів.
49. Назвати основні типи метаморфізму.
50. Проаналізувати мезо-кайнозойський етап розвитку земної кори.
51. Вказати фізичні властивості мінералів.
52. Проаналізувати тектонічні рухи земної кори та їх класифікацію.
53. Дати оцінку методам відносної та абсолютної геохронології.
54. Охарактеризувати епіцентр, гіпоцентр та вогнище землетрусу.
55. Обґрунтувати класифікацію гірських порід.
56. Охарактеризувати групу ендеогенних процесів.
57. Проаналізувати палеозойський етап розвитку земної кори.
58. Назвати генетичну класифікацію класу осадових гірських порід.
59. Показати прикладне значення геології.
60. Дати характеристику антиклінальних та синклінальних складок.
61. Обґрунтувати географічне розповсюдження діючих та згаслих вулканів.
62. Вказати на особливості гірничого компасу та його застосування.
63. Вказати на характер тектонічних рухів та їх прояв у рельєфі.
64. Визначити поняття про антиклінорії та синклінорії.

65. Охарактеризувати фундамент та чохол платформи.
66. Проаналізувати геохронологічну шкалу.
67. Показати вираженість у рельєфі орогенних структур складчастих поясів.
68. Назвати класифікацію вулканів за типом виверження.
69. Охарактеризувати докембрійський етап розвитку структури земної кори.
70. Проаналізувати класифікацію магматичних порід
71. Перелічити диз'юнктивні дислокації та їх класифікацію.
72. Охарактеризувати будову земної кори.
73. Проаналізувати типи земної кори.
74. Вказати класи мінералів за хімічним складом.
75. Охарактеризувати плікративні дислокації та їх класифікацію.
76. Проаналізувати абсолютний та відносний вік.
77. Вказати види метаморфізму.
78. Назвати методи визначення мінералів.
79. Дати оцінку співвідношенню геології та фізичної географії.
80. Проаналізувати геодинамічні процеси та джерела енергії, що їх викликають.
81. Вказати типи інтрузій.
82. Назвати методи визначення фізичних властивостей мінералів.
83. Охарактеризувати складчасті пояси, як результат зближення літосферних плит.
84. Показати провідну роль ендегенних процесів у рельєфоутворенні.
85. Визначити елементи пласту та залягання пластів гірських порід.
86. Проаналізувати класифікацію осадових гірських порід.
87. Визначити джерела земного тепла і магматизму.
88. Охарактеризувати земний магнетизм.
89. Порівняти давні та молоді платформи.
90. Проаналізувати метаморфічні породи за їх походженням.
91. Проаналізувати типи взаємодії літосферних плит.
92. Охарактеризувати поствулканічні явища.
93. Вказати на причини згідного та незгідного залягання осадових порід.
94. Вказати на принципи складання стратиграфічних колонок
95. Проаналізувати геодинамічні процеси.
96. Визначити будову платформ (за геологічною картою).
97. Вказати внутрішню будову Землі.
98. Дати оцінку класифікації уламкових(кластичних) осадових гірських порід.
99. Охарактеризувати типи земної кори та їх географічне розповсюдження.
100. Проаналізувати поняття про фації.
101. Вказати методи пізнання внутрішньої будови Землі.
102. Дати характеристику класифікації крупноуламкових осадових порід.
103. Проаналізувати географічне розповсюдження давніх і молодих платформ.
104. Охарактеризувати густину Землі та земної кори.
105. Пояснити виділення основних етапів розвитку земної кори.
106. Охарактеризувати хемогенні та органогенні осадові гірські породи.
107. Проаналізувати будову земної кори та її хімічний склад.
108. Дати характеристику ендегенних процесів.
109. Обґрунтувати регіони розповсюдження землетрусів.
110. Визначити форми знаходження мінералів у природі.
111. Проаналізувати уяву про речовинний склад мантії та ядра.
112. Вказати регіони розповсюдження епейрогенічних та орогенічних рухів
113. Охарактеризувати діагенез морських відкладів.
114. Дати оцінку класифікації гірських порід за генезисом.
115. Визначити основні структурні елементи платформ.
116. Вказати види складок за морфологією.

117. Пояснити географічне розповсюдження вулканів.
118. Назвати принципи складання геохронологічної шкали
119. Назвати види геологічної діяльності вітру.
120. Охарактеризувати головні породоутворюючі мінерали.
121. Визначити стійкі та рухомі ділянки земної кори.
122. Назвати елементи залягання пластів гірських порід.
123. Проаналізувати геологічну діяльність підземних вод.
124. Визначити характеристики геофізичних параметрів Землі.
125. Визначити види складок за формою.
126. Охарактеризувати тектоніку материка(по карті, за вибором).
127. Пояснити геологічну діяльність поверхневих вод.
128. Дати оцінку уявленням про форму та розміри Землі.
129. Назвати згідні та незгідні інтрузії.
130. Розкрити зміст поняття «метаморфізм».
131. Розкрити зміст понять «карст і карстові процеси».
132. Проаналізувати диз'юнктивні дислокації.
133. Дати оцінку догеологічного етапу розвитку Землі.
134. Пояснити зміст геологічних розрізів і стратиграфічних колонок.

Зарахування результатів неформальної освіти

✓ Відповідно до Порядку визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти уведеному в дію наказом ректора № 422 від 27.11.2024 р. <https://www.chnu.edu.ua/media/4g5fzssb/poriadok-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-ta-abo-informalnoi-osvity.pdf> здобувачі освіти мають можливість на зарахування окремих видів робіт в рамках ОК на основі результатів, отриманих шляхом неформальної та/або інформальної освіти.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Біленко Д.К. Основи геології та мінералогії. Вид. 3-тє. К.: Вища школа, 1973.
2. ДСТУ Б А.2.4-13:2009 Система проектної документації для будівництва. Умовні графічні позначення в документації з інженерно - геологічних вишукувань. https://ksv.do.am/GOST/DSTY_ALL/DSTY4/dsty_b_a.2.4-13-2009.pdf
3. Іванік О.М., Менасова А.Ш., Крочак М.Д. Загальна геологія. Навчальний посібник. - Київ.-2020.-205с. **URL:** http://www.geol.univ.kiev.ua/lib/General_geology_Ivanik_Menasova_Krochak.pdf
4. Кирилюк С.М. Земля і землетруси : навчально-методичний посібник. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т ім. Юрія Федьковича, 2023. 408 с. **URL:** <http://terra.chnu.edu.ua/zemlya-i-zemletrusy/>
5. Михайлов В.А. Базові терміни і поняття геотектоніки : навч. посіб. К. : ВПЦ «Київський університет», 2018. 335с. http://www.geol.univ.kiev.ua/lib/Basic_terms_2018.pdf
6. Огар В.В. Регіональна геологія : підручник К., 2023. 303 с. http://www.geol.univ.kiev.ua/lib/Regional_Geology_2023.pdf
7. Паранько І.С., Сіворонов А.О, Євтсхов В.Д. Загальна геологія. Навчальний посібник. — Кривий Ріг: Мінерал. - 2003. - 464 с. **URL:** <https://elibrary.kdpu.edu.ua/bitstream/123456789/5105/3/%D0%97%D0%B0%D0%B3%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D0%B3%D0%B5%D0%BE%D0%BB>

- [%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F_compressed-1-113.pdf](#)
8. Свинко Й.М., Сивий М.Я. Геологія: Підручник. – К.: Либідь, 2003. – 480 с. *URL:* https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/11/2003_Svynko_Syvyj_Geology.pdf
 9. Смішко Р.М., Геологія з основами геоморфології. Навч. посібн. Львів: видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2004. *URL:* <https://kpdі.edu.ua/biblioteka/2022%20%D0%9F%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%B8/%D0%93%D0%B5%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F%20%D0%B7%20%D0%BE%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BC%D0%B8%20%D0%B3%D0%B5%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D1%80%D1%84%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%97%20%D0%A1%D0%BC%D1%96%D1%88%D0%BA%D0%BE%20%D0%A0.%D0%9C..pdf>
 10. Чернега П.І., Годзінська І.Л. Загальна геологія: практичний курс : навч. посіб. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т ім. Юрія Федьковича, 2022. 140 с. *URL:* <https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/8966?show=full>

Додаткова:

11. Бондарчук В.Г. Геологія для всіх. – К.: Радянська школа, 1970. – 295 с.
12. Годзінська, І.Л. (2024). Мінерали-пігменти в колекціях Природничого музею ЧНУ ім. Ю. Федьковича. Науковий вісник Чернівецького університету : Географія, 849, 164-174.
<https://geochnu.top/index.php/journal/article/view/224/211>
13. Годзінська, І.Л., Чернега, П.І. (2022). Практичне значення мінералогічних та петрографічних колекцій геолого-географічного відділу Природничого музею ЧНУ ім. Ю. Федьковича. Науковий вісник Чернівецького університету : Географія, 839, 50-57.
14. Годзінська Ірина, Ткебучава Ірина. Роль фондів колекцій Природничого музею в навчальній та науково дослідній роботі Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича / Музейна педагогіка в науковій освіті : збірник тез доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 25 листопада 2021 р. / за наук. ред. С. О. Довгого. – Київ : Національний центр «Мала академія наук України», 2021.– Ч. 2. – 332 с.
15. Годзінська, І., Ткебучава, І. (2021). Унікальні колекції Природничого музею Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Екологічний вісник, 4(128), 16-20.
16. Іванов Л.Л. Короткий курс мінералогії. Харків, Дніпропетровськ ВРНГ УСРР, технічне видавництво, 1932. – 350 с.
17. Лазаренко Є.К., Винар О.М. Мінералогічний словник.– К.: Наук. думка, 1975.–772 с.
18. Hodzinska, I., Hutsul, T. & Kazimir, I. (2023). Identifying the impact of generalization on maps of erosion dissection at different scales. Reports on Geodesy and Geoinformatics, 115(1), 1-8.

Інформаційні ресурси

1. Геологічна карта України. *URL:* <https://geomap.land.kiev.ua/geology.html>
2. IMA — Commission on New Minerals, Nomenclature and Classification (CNMNC). *URL:* https://mineralogy-ima.org/CNMNC_Strategy.htm
3. International Commission on Stratigraphy. *URL:* <http://stratigraphy.org/chart>
4. IMA — Mineralogical Society of America. *URL:* <http://www.minsocam.org/>

Політика академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності в Чернівецькому національному університеті імені Ю. Федьковича регламентується такими нормативними документами:

1. Правила академічної доброчесності (від 28 листопада 2016, протокол № 12)
2. Етичний кодекс (від 29 травня 2023, протокол № 5)
3. Положення про виявлення та запобігання академічному плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (від 02 вересня 2024, протокол № 12)

Політика щодо термінів виконання робіт та перескладання	Роботи, які здані пізніше встановлених поточних термінів виконання робіт без поважних причин, не оцінюються. Перескладання рубіжних контролів (модулів) відбувається за дозволом лектора за наявності документів, що підтверджують поважні причини
Політика академічного плагіату, фальсифікації і фабрикації	Списування під час контрольних і самостійних робіт, іспиту заборонені (і т.ч. із використанням мобільних девайсів). У випадку виявлення таких порушень роботи не оцінюватимуться
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, академічна мобільність) навчання може відвідуватись індивідуально у формі онлайн